

Majandus- ja infotehnoloogia ministri käskkirja „Ida-Virumaa inkubatsiooniteenuste programmi loomine“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Käskkirja kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondid rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 10 lõigete 2 ja 4 alusel.

Käskkirja järgsed toetatavad tegevused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1056 artikli 8 lõike 2 punktis b sätestatud toetatava tegevusega.

Toetatavaid tegevusi rahastatakse Õiglase Ülemineku Fondist (edaspidi ka *ÕÜF*) ja nendega panustatakse Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027 (edaspidi *rakenduskava*) prioriteedi „Õiglase üleminek“ erieesmärgi „Võimaldada piirkondadel ja inimestel tegeleda liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamise ja Pariisi kokkuleppe alusel 2050. aastaks liidu kliimaneutraalsele majandusele ülemineku sotsiaalsete, tööhõivealaste, majanduslike ja keskkonnamõtjudega“ tegevussuunda „Majandus ja töäjõud“.

Rakenduskava kohaselt on Eestis õiglase ülemineku sihtpiirkonnaks Ida-Viru maakond, mida kliimaneutraalsele majandusele ülemineku Eestis enim mõjutab ja mille majandust on vaja seetõttu ümber kujundada, eesmärgiga seda mitmekesistada ja luua uusi kõrge lisandväärtusega töökohti. Kooskõlas eeltooduga toetatakse eelnõu alusel ettevõtluse mitmekesistamise tugiteenuste arendamist, et seeläbi luua inkubatsioonikeskuste ja nõustamisteenuste rakendamise kaudu eeldused majandusstruktuuri muutumiseks, uute ettevõtete tekkimiseks, tänapäeva nõuetele vastavate toodete ja teenuste väljaarendamiseks, välisinvesteeringute kaasamiseks ning seeläbi uute, võimalusel ka kõrgema lisandväärtusega, töökohtade tekkimiseks Ida-Virumaal.

Õiglase ülemineku peamiseks sihtgrupiks on rakenduskava kohaselt nii uued kui ka olemasolevad, peamiselt väikese ja keskmise suurusega ettevõtjad, kes on huvitatud töökohtade loomisest ning teadmuste- ja tehnoloogiamaahukate ärimudelite arendamisest Ida-Viru maakonnas.

Käskkirjaga seotud tegevuste elluviimine aitab kaasa Riigikogu 12. mai 2021. a otsusega heaks kiidetud Eesti pikaajalise strateegia „Eesti 2035“ (edaspidi „*Eesti 2035*“) sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ saavutamisele ning arvestavad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ET L 231/159, 30.06.2021, lk 159–706, edaspidi ühissätete määrus), artiklis 9 toodud horisontaalseid põhimõtteid, (vt käesoleva seletuskirja lisa nr 1).

Eelnõu on kooskõlas:

- tegevuspõhise riigieelarve tulemusvaldkonna „Teadus- ja arendustegevus ning ettevõtlus“ programmi „Ettevõtluskeskkond“ meetme „Ettevõtluskeskkonna arendamine, rahvusvahelistumise toetamine ja investeeringute soodustamine“ elluviimisega;

- Eesti teaduse, arendustegevuse, innovatsiooni ja ettevõtluse arengukava (edaspidi *TAIE*) üldeesmärgi „Eesti teadus, arendustegevus, innovatsioon ja ettevõtlus suurendavad koostöös Eesti ühiskonna heaolu ja majanduse tootlikkust, pakkudes konkurentsivõimelisi ja kestlikke lahendusi Eesti ja maailma arenguvajadustele“ ja suuna „ettevõtluskeskkond“ alaeesmärgi „Eesti ettevõtluskeskkond soodustab ettevõtlikkust ning teadmismahuka ettevõtluse teket ja kasvu, kõrgema lisandväärtusega toodete ja teenuste loomist ja eksporti ning investeringuid kõigis Eesti piirkondades“ saavutamisse.

Tabel 1. *TAIE mõõdikud, millesse eelnõu alusel toetuse andmine otseselt või kaudselt panustab*

TAIE mõõdik	Sihttase aastal 2035	Viimane teadaolev tase ja aasta
1. Eesti tööjõu tootlikkus EL keskmisest	110%	82,8% (2022)
2. Kaupade ja teenuste eksport	43 mld eurot	30,9 mld eurot (2022)
3. Väljaspool Harjumaad loodud SKP elaniku kohta EL-27 keskmisest	59%	60,7% (2021)
4. Kolm aastat varem loodud ettevõtete arv, mille käive on suurem kui 200 000 € (kolme aasta keskmisena)	1650	1244 (2021)

Allikas: TAIE

Eelnõu punktis 4 toodud tegevuste elluviimisel arvestatakse kliima- ja keskkonnavalaseid eesmärke.

Ida-Virumaale luuakse inkubatsiooniteenuste programm, mille eelarve on 5 miljonit eurot. Toetatavate tegevuste elluviimiseks vajalike Narva tööstusinkubaatori rajamine ja Jõhvi loomemajanduse inkubaatori etapi rajamine viiakse ellu eraldi käskkirja alusel. Toetust antakse tegevuste elluvijana sihtasutusele Ida-Viru Ettevõtluskeskus (edaspidi *IVEK*).

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna regionaalse arengu nõunik Kaarel Lehtsalu (e-post: kaarel.lehtsalu@mkm.ee, telefon: 715 3414), Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse toetuste keskuse ettevõtluskonsultant Kadrin Randpuu (e-post: kadrin.randpuu@eas.ee, telefon 627 9704). Eelnõu juriidilise ekspertiisi teostas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi strateegiaosakonna õigusnõunik Gerly Lootus (gerly.lootus@mkm.ee). Õiguslikke ettepanekuid tegi strateegiaosakonna välisvahendite õiguse nõunik Cyrsten Rohumaa (e-post: cyrsten.rohumaa@mkm.ee, telefon: 631 3609).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Käskkiri koosneb 19 punktist, mis on liigendatud alapunktideks.

Punkt 1. Reguleerimisala

Käskkirjaga reguleeritakse ÜSS2021_2027 § 1 lõike 1 punktis 1 nimetatud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*) prioriteedi „Õiglane üleminek“ erieesmärgi „Võimaldada piirkondadel ja inimestel tegeleda liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamise ja Pariisi kokkuleppe alusel 2050. aastaks liidu kliimanetraalsele majandusele ülemineku sotsiaalsete, tööhõivealaste, majanduslike ja keskkonnamõjudega“ tegevussuuna „Majandus ja tööjõud“

meetme 21.6.1.4 „Ettevõtluse mitmekesistamise tugiteenused“ sekkumisse „Ida-Virumaa inkubatsiooniteenuste programmi loomine ja arendamine“ (edaspidi sekkumine) rakendamiseks toetuse andmise tingimusi ja korda.

Punktis 2 on kirjeldatud toetuse andmise eesmärki ja tulemust.

Ida-Virumaa majandusmudel tugineb suuresti põlevkivisektorile kui fossiilse kütuse kasutamise seotud tööstusele ja energeetikale. Seoses rohepöördega on vaja senist mudelit muuta, mis omakorda toob kaasa töökohtade kadumise põlevkivisektoris. Rohepöörde käigus kaotavad töö maakonna põlevkiviettevõtetes töötavad inimesed ning töötajad, kes töötavad neis põlevkivisektorit teenindavates ettevõtetes, mis ei suuda oma tegevust ümber kujundada. Samuti tekib negatiivne mõju põlevkivisektori töötajate peredele, kes seni on saanud toetuda põlevkivisektoris töötava pereliikme heale töötasule. Poliitikauuringute Keskuse Praxis 2020. a Õiglase Ülemineku Fondi rakendamise eeldusena läbi viidud uuringus „Ida-Virumaa majanduse ja tööturu kohandamine põlevkivitööstuse vähenemisega“¹ viidatakse viimaste aastate trendile, milleks on noorte töötajate arvu vähenemine põlevkivisektoris. Põlevkivisektori kahanemine avaldab mõju ka kohaliku omavalitsuse üksuste eelarvetele, kuhu laekub vähem kaevandamis- ja vee erikasutuse tasusid, samuti füüsilise isiku tulumaksu.

Praxise viidatud uuringus toodi välja sektori kahanemise valguses, et „Ida-Virumaa põlevkivisektori tuumikettevõtetes töötab 5800 inimest ning sektoris hõivatute leibkondades elab kokku ligi 16 000 inimest. Samas on sektoris eriti viimasel kahel aastal töötajate arv oluliselt vähenenud ning 2020. aastal lahkus põlevkivisektorist üle 1000 inimese. Põlevkivisektorit iseloomustab maakonna ja Eesti keskmisest oluliselt kõrgem keskmine palk (1700 eurot). Töötajaskonnast 80% on mehed ning üle poole sektorist töötab oskus- ja käsitöölise või masinaoperaatorina./.../“

Samuti on poliitikasoovitustest esimesena välja toodud, et „Töötlev tööstus ja IKT peavad olema riiklikult prioriteetseimad valdkonnad Ida-Virumaa majanduse arendamisel põlevkivitööstuse vähenemise kontekstis./.../“

Toetuse andmise eesmärk on luua inkubatsiooniprogrammi ja nõustamisteenuste rakendamise kaudu eeldused majandusstruktuuri muutumiseks, uute ettevõtete tekkimiseks, tänapäeva nõuetele vastavate toodete ja teenuste väljaarendamiseks, välisinvesteeringute kaasamiseks ning uute töökohtade tekkimiseks Ida-Virumaal.

Narva tööstusinkubaatoris viib inkubatsiooniprogrammi läbi sihtasutus Ida-Viru Investeeringute agentuur (edaspidi *IVIA*), kes kaasatakse IVEKi partnerina. Programm sisaldab investori nn pehme maandumise tugiteenust – tugiteenuste pakett alates ettevõtja registreerimisest, arvelduskonto avamisest, projekti finantseerimise lahenduste leidmisest ja lõpetades meeskonna loomise toetamise ning uue tehase rajamisega seotud asjaajamise korraldamise ja seadmete soetamise toetamisega.

Jõhvi digi- ja meediainkubaatoris luuakse kaks inkubatsiooniprogrammi.

---

¹ Väljaande autoriõigus kuulub Poliitikauuringute Keskusele Praxis. Väljaandes sisalduva teabe kasutamisel palume viidata allikale: Michelson, A., Koppel, K., Meesk, K., Arrak, K., Laurimäe, M., Murasov, M., Gerli Paat-Ahi, G., Piwek, A. (2020). Ida-Virumaa majanduse ja tööturu kohandamine põlevkivitööstuse vähenemisega. Tallinn: Poliitikauuringute Keskus Praxis.

SA Tallinna Teaduspark Tehnopol (Tehnopol) pakub oma teenuse raames inkubatsiooniteenuse programmi ning osaleb selle kaudu projektis partnerina. Tehnopoly kiirendi keskendub eelkõige multimeedia, virtuaalse ja täiendatud reaalsuse ning nendega kaasuvatele valdkondadele ning arendab sellele keskenduva iduettevõtteid. Tehnopoly tegevused viiakse ellu inkubaatori hoonetes. Samuti kaasatakse protsessi Jõhvis tegutsev Kood/Jõhvi kool ning maakonnas tegutsevad kõrgharidusasutused.

IVEK vastutab filmitööstust teenindavatele tegevusaladele keskenduva loometööstuse suunalise inkubatsiooniprogrammi loomise ja elluviimise eest. Filmistuudiosse kaasatavad produktsioonid vajavad traditsioonilistele erialadele alustavaid ettevõtteid, kes pakuvad filmitööstustele toetavaid teenuseid (nt elektritööd, valgustus, kostüümid, puusepatöö, grimm). Sellest inkubatsiooniprogrammist saavad kasu eelkõige need alustavad ettevõtjad, kes ühel või teisel moel saavad mõjutatud põlevkivisektori kokku tõmbumisest.

Punktis 3 on kirjeldatud seosed strateegiadokumentidega.

Käskkiri on seotud tegevuspõhise riigieelarve tulemusvaldkonna „Teadus- ja arendustegevus ning ettevõtlus“ programmi „Ettevõtluskeskkond“ meetmete „Ettevõtluskeskkonna arendamine, rahvusvahelistumise toetamine ja investeringute soodustamine“ ning „Ettevõtete konkurentsivõime ja ekspordi edendamine“ eesmärkide saavutamisse.

Tabel 2. Ettevõtluskeskkonna programmi mõõdikud ja sihttasemed, millesse eelnõu alusel toetuse andmine otseselt või kaudselt panustab.

Programmi mõõdikud	2022* (tegelik)	2024 (sihtase)	2025 (sihtase)	2026 (sihtase)	2027 (sihtase)
Eesti positsioon Doing Business indeksis (koht edetabelis) Allikas: Maailmapank	18. (2020)	N/A**	N/A**	N/A*	N/A**
Kaupade ja teenuste eksport (mlrd eurot) Allikas: Statistikaamet	30,9	30	31	32	33
Väljaspool Harjumaad loodud SKP elaniku kohta EL-27 keskmisest (%) Allikas: Eurostat	60,7 (2021)	62,05	62,5	62,95	63,4

* Viimane teadaolev tase, erinevuse korral (varem kui 2022) märgitakse taseme all sulgudes vastav aasta

** Doing Business tulemustabeli koostamine lõpetati korruptsioonikahtluse tõttu ning uus sarnane tulemustabel tuleb esimest korda välja 2024. aasta kevadel. Siis saame seada uue algtaseme ning sihttasemed tulevikuks.

*** Võrreldes eelmise perioodiga on nii tegelikud kui ka sihttasemed oluliselt suuremate väärtustega tulenevalt mõõdiku meetodika muutusest. Meetodika ühildati Statistikaameti tötamme meetodikaga.

Meetme „Ettevõtluskeskkonna arendamine, rahvusvahelistumise toetamine ja investeringute soodustamine“ eesmärk on Eesti onambitsioonikate äriideede kasvulava ning siinsed ettevõtted toodavad kõrge lisandväärtusega tooteid ja teenuseid. Meetmesse koondatud tegevustega soodustatakse ettevõtluse arendamist, sh ettevõtlus- ja tarbimiskeskonna arendamist; ettevõtete konkurentsivõime ja ekspordi edenemist, sh tööstus- ja turismisektori toetamist ning tehnoloogia- ja arendusmahukate investeringute tegemist.

Toetuse andmise tingimuste kohaselt panustatakse programmi tegevuse:

1.1. Ettevõtluse arendamise soodustamine eesmärgi „Eesti elanikud on ettevõtlikud ning ettevõtlus- ja tarbimiskeskond atraktiivne” realiseerimise järgnevate tegevuste elluviimisega:

- luuakse soodne kasvupinnas uute ettevõtete tekkimiseks ja nende edasiseks kasvamiseks ning
- soodustatakse ambitsioonikate äriideede juurdevoolu, ambitsioonikate ärimudelite loomist ja rakendamist;

- /.../.

1.2. Ettevõtete konkurentsivõime ja ekspordi edendamine eesmärgi „Ettevõtted hindavad Eestit tegutsemiskeskonnana kõrgelt” realiseerimise järgnevate tegevuste elluviimisega:

- Soositakse kõrge lisandväärtusega toodete ja teenuste ekspordi ja uutele turgudele sisenemist

/.../;

- toetatakse Eesti ettevõtluse, eriti tööstussektori konkurentsivõime kasvu, sh tõusu väärtusahelates;

- toetatakse parimate võimalike tehnoloogiate kasutamist (tööstus)ettevõtetes ning soodustatakse nüüdisaegsetel tehnoloogiatel põhinevate ärimudelite kasutuselevõttu;

/.../

- Õiglase ülemineku fondi raames soodustatakse Ida-Viru piirkonna majanduse mitmekesistamist.

Samuti arvestavad toetatavad tegevused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja panustavad „Eesti 2035“ aluspõhimõtete hoidmisesse, sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ ning „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035” eesmärkide saavutamisele.

Tegevustega näitajatesse „Väljaspool Harjumaad loodud SKP elaniku kohta EL võrdluses“, „Ressursitootlikkus“, „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“, „Soolise võrdõiguslikkuse indeks“ ja „Ligipääsetavuse näitaja“ panustamist on kirjeldatud seletuskirja osas 5 ja 6.

Punkt 4. Toetatavad tegevused

Tugiteenuste programmist toetatakse nõustamisteenust ja inkubatsiooniteenuste programmi loomist, arendamist, turundamist ja elluviimisel toetatavate tegevuste mõju ja ulatus peab avalduma Ida-Viru maakonnas. Need tegevused aitavad kaasa ettevõtluse tugiteenuste mitmekesistamisele vajalikul, sobival ja tõhusal moel, aidates kaasa süsteemse lähenemisega uute iduettevõtete ja ettevõtjate tekkimisele ning vastavate väljund- ja tulemusnäitajate saavutamisele.

Inkubatsiooniteenus ehk inkubatsioon alustavatele ettevõtjatele tähendab nende võrgustamist, sealhulgas piirkondade ja valdkondade ülest koostööd soodustavate, sihtrühmade vajadustele ja eripäradele vastavate tugiteenuste, sealhulgas nõustamis-, koolitus- ja mentorteenuste, äriidee, meeskonna, ärimudeli, toote ja teenuse arendamine, rahastusvõimaluste ja investorite leidmise pakkumine, mis aitab alustavatel kasvupotentsiaaliga ettevõtjatel liikuda edasi järgmistesse arenguetappidesse. Inkubatsioon jaguneb eel- ja põhiinkubatsiooniks. Inkubatsiooniteenuseks loetakse ka iduettevõtetele suunatud ärikiirendite rakendamist.

Inkubatsiooniteenuse arendamine loob täiesti uued võimalused ettevõtlusega alustamiseks piirkonnas. Seotus tööstusega, sh töötleva- ja filmitööstusega, digi- ja meediaettevõtlusega ja loomeettevõtlusega loob uued võimalused põlevkivisektori muutuvast tööjõuvajadusest

mõjutatud töötajatele ning teistele Ida-Virumaa tööturule sisenejatele. Sarnasel kujul teenuseid pole võrreldaval viisil ettevõtjatele Ida-Virumaal pakutud.

Käskkirja punktis 4.1. on välja toodud toetatavad tegevused. Toetust antakse Ida-Virumaa inkubatsiooniteenuste programmi loomiseks, arendamiseks ja elluviimiseks eeldusel, et tegevuste mõju avaldub Ida-Virumaal ning aitab saavutada punktis 5 toodud näitajad.

Eesmärgipäraste tegevuste elluviimise raames toetatakse inkubatsiooniteenuste programmi loomist ja arendamist, turundamist, uute ettevõtete asutamist ja käivitamist toetavaid nõustamis- ja koolitusteenuseid, tegutsevate ettevõtete suutlikkuse kasvatamist, piirkondliku ettevõtluskeskkonna elavdamist, iduettevõtete ökosüsteemi arendamist ning loomevaldkonna tugiteenuste süsteemset väljaarendamist.

Inkubatsiooniteenuste programmi tegevused kohandatakse iga loodava inkubaatori jaoks vastavalt selle spetsifikale ja sihtgrupile. Nende loomine, arendamine ja turundamine algab kava kohaselt ettevalmistavatest tegevustest enne vastava inkubaatori valmimist. Tegevused on ellu viidavad paralleelselt taristu loomisega, nt õppetöö ettevalmistamine, mentorite valik ja osalejate kohordi loomine ja sõelumine.

Punktis 4.2. viidatud tegevusaladel tegutsevad või tegevust plaanivad ettevõtjad ei saa osaleda toetatavates tegevustes.

Punkti 4.3. kohaselt järgitakse tegevuste toetamisel kliima- ja keskkonnavalaseid eesmärke. Perioodi 2021-2027 Eesti ühtekuuluvuspoliitika fondide „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttele vastamise analüüsis (<https://pilv.rtk.ee/s/d8r9aX3kARtwH5z>) ei tuvastatud toetaval meetmel olulist kahju kliima- ja keskkonnavalasmärkide saavutamisele.

Sündmuste korraldamisel järgitakse keskkonnahoidlike sündmuste korraldamise juhendit, mis on leitav aadressilt <https://brand.estonia.ee/eas/kestliku-urituse-juhend/>.

Punkt 5. Näitajad

Toetatavate tegevuste tulemusel on loodud Ida-Virumaale inkubatsiooniprogramm uutele ja juba tegutsevatele ettevõtetele. Valitud väljundnäitajad tabelis 3 on Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi poolte esitatud Rahandusministeeriumile kehtiva rakenduskava täienduseks.

Tabel 3 Näitajate tabel

	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Algtase	Vahesiht-tase 2024	Sihttase 2029	Selgitav teave
Meetmete nimekirja näitajad					
Väljundnäitaja					
	Toetatavad ettevõtjad. Mõõtühik: ettevõtjad	0	12	100	Unikaalsed ettevõtjad. Mõõtmisagedus kord aastas
	Mitterahalist toetust saanud ettevõtjad. Mõõtühik: ettevõtjad	0	12	100	Unikaalsed ettevõtjad.

					Mõõtmisagedus kord aastas
Projektispetsiifiline näitaja					
	Tegevustes osalenute arv. Mõõtühik: Osalejate arv	0	275	2500	Mõõtmisagedus kord aastas

Näitajate täitmise seiret korraldatakse Rahandusministeeriumi poolt kinnitatud näitajate metoodika kohaselt.

Euroopa Komisjoni (edaspidi EK) ühiste näitajate puhul kasutatakse EK poolt kirjeldatud metoodikat ja definitsioone. Toetatavate ettevõtjate osas peetakse eraldi arvestust mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate üle. Suurettevõtjate toetamist sekkumises ei ole kavandatud.

Meetmete nimekirja väljundnäitajad on „toetatavad ettevõtjad“ ja „mitterahalist toetust saanud ettevõtjad“.

Meetmete nimekirja väljundnäitaja „mitterahalist toetust saanud ettevõtjad“ (RCO04) hõlmab ettevõtteid, kui nad saavad struktureeritud moel mitterahalist toetust. Selleks võib olla näiteks inkubatsiooniteenuseid saav mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtte (edaspidi VKE). Antud toetus peab olema dokumenteeritud. Ühekordne suhtlus (näiteks telefonikõned teabepäringuteks) ei lähe arvesse. Mitterahalise toetuse näideteks on ka teenused, näiteks nõustamisteenuste (konsultatsioonide ja koolituste pakkumine, teadmiste ja kogemuste vahetamiseks jne) või tugiteenuste (andmebaaside, turu-uuringute, käsiraamatute, töö- ja mudeldokumentide, jms) pakkumine.

Inkubatsiooniteenuse pakkumise sekkumises rahalist toetust ei anta, seetõttu arvestatakse väljundnäitajas "toetatavad ettevõtjad" vaid mitterahalist toetust saanud ettevõtjaid (RCO01 on võrdne RCO04ga). Sellesse näitajasse loetakse kokku Äriseadustiku tähenduses VKEd. Näitajasse loetakse ettevõtjad, kui nad saavad mitterahalist toetust struktureeritud viisil, näiteks nõustamisteenuseid saavad VKEd. Pakutav toetus tuleb dokumenteerida. Ühekordset suhtlemist (nt telefonikõned teabenõuete saamiseks) ei arvestata näitajasse. Väljundnäitaja raporteeritakse jooksvalt vahe- ja lõpparuannetega pärast tegevuse toimumist. Ettevõtjad registreeritakse projekti tasandil ja sisestatakse SFOSi andmekorje moodulisse Sündmuste Infosüsteem (SIS) vähemalt iga poolaasta seisuga. Näitaja täitmise andmed sisestab SFOS-i elluviija.

Tulemus- ja väljundnäitajad on kokku lepitud ja Euroopa Komisjonile esitatud poliitikaeesmärgi „Õiglane üleminek“ perioodi 2021–2027 näitajate metoodikas. Näitajate passis on iga näitaja sihttaseme arvutuskäik. Juhul kui ühte indikaatorisse panustab mitu eri sekkumist, on lisatud iga sekkumise kohta eraldi arvutuskäik.

Projektispetsiifiline näitaja on „tegevustes osalenute arv“, kus loendatakse inkubatsiooniprogrammi erinevates tegevustes osalenute arvu ja mille sihtase 2500 osalejat saavutatakse 2029. aasta lõpuks.

Näitajad jagunevad partnerite vahel vastavalt elluviija ja partnerite vahelisele kokkuleppele, mis on partneritega sõlmitava lepingu osa.

Punkt 6. Rakendusüksus ja rakendusasutus

Rakendusasutus on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning rakendusüksus on Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus.

Punkt 7. Elluviija

Toetatavate tegevuste elluviija on Sihtasutus Ida-Viru ettevõtluskeskus (edaspidi *IVEK*). IVEK on asutatud 2003. aastal Kiviõli linna (nüüd Lüganuse vald), Jõhvi linna (nüüd Jõhvi vald) ja Kohtla-Järve linna poolt. IVEKi tegevuse eesmärgiks on toetada regiooni arengut, osutades ettevõtlust toetavaid teenuseid ning kaasates regiooni arenguks vajalikke vahendeid. IVEK kuulub maakondlike arenduskeskuste võrgustikku. 2022 aasta seisuga pakub IVEK järgmisi teenuseid: Ettevõtjate nõustamine ning koolituste/sündmuste/õppereiside korraldamine sh. alustavad, tegutsevad ja kogenud ettevõtjad ning noored; vabaühenduste nõustamine ning koolituste/sündmuste korraldamine sh. alustavad ja tegutsevad vabaühendused ja korteriühistute Kredex meetme nõustamine; strateegianõustamine; Ida-Viru Haridusklastri (Hariduskopter) koordineerimine, s.h. Ettevõtliku kooli programmi rakendamine Ida-Virumaal ning äriõppe maakonna koolidesse sisseviimise tugi; Ida-Viru Turismiklastri koordineerimine; Viru Filmifondi koordineerimine; Ida-Viru Loomeklastri käivitamine; Europe Direct teabepunkti teenuste pakkumine vene keelsele elanikkonnale asukohaga Narva; Õiglase Ülemineku Ida-Viru meetmete ettevalmistustegevused.

Elluviija valikul lähtuti varasemast kogemusest sarnaste tegevuste elluviimisel, olemasolevatest kompetentsidest ning toimivast koostöövõrgustikust. IVEK on olnud pikaajaliseks koostööpartneriks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, mistõttu on loodud eeldused programmi kiireks ning sujuvaks käivitamiseks ning tulemuste saavutamiseks.

ÜSM artikkel 8 lg 1 punkti (a) kohaselt on kehtestatud põhimõte, mille kohaselt korraldab ja rakendab riik partnerluslepingu ja iga programmi tarbeks kooskõlas oma institutsioonilise ja õigusraamistikuga tervikliku partnerluse, võttes arvesse fondide iseärasusi. See partnerlus peab hõlmama ka partnereid piirkondlikud, kohalikud, linnade ja muud avaliku sektori asutuste tasemel. ÜSM artikkel 8 lõige 2 kohaselt peab partnerlus toimima kooskõlas mitmetasandilise valitsemise põhimõttega ja osutatud partnerid võib kaasata programmide ettevalmistamisse, rakendamisse ja hindamisse.

KOKS § 61 lg 2 kohaselt on loodud KOV-le volitus, millisele koostööorganile on maakonna arengu kavandamise ülesanne võimalik täitmiseks anda. Ülesanne on võimalik täitmiseks anda kõigi maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste otsusega täitmiseks kohaliku omavalitsuse üksuste maakondlikule või piirkondlikule liidule, koostöökokkuleppe alusel ühele kohaliku omavalitsuse üksusele või mõnele teisele kohaliku omavalitsuse üksusele KOKS § 62 lõigetes 1 ja 2 nimetatud koostööorganile (ühisasutus või –amet) või halduskoostöö seaduses sätestatud korras mõnele eraõiguslikule juriidilisele isikule ehk nimetatud ülesande täitmisele suunatud põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks asutatud sihtasutusele (nt MAK) või moodustatud mittetulundusühingule. Maakondlikud arenduskeskused (MAK) ja maakondlikud arendusorganisatsioonid (MARO) on seni kõigis maakondades paiknevad (varem ka riigi või) KOV asutatud sihtasutused, mis pakuvad tugitegevusi kodanikuühendustele ja –algatustele, nõustamisteenust alustavatele ja tegutsevatele ettevõtetele ning kohalikele omavalitsustele.

Käesoleval juhul on kohalikud omavalitsused, Jõhvi vald, Kohtla-Järve linn ja Lüganuse vald, kinnitanud Sihtasutus Ida-Viru Ettevõtluskeskuse (IVEK) põhikirja, mille kohaselt on IVEK tegevuse eesmärgiks toetada Ida-Viru regiooni arengut osutades ettevõtlust toetavaid teenuseid ning kaasates regiooni arenguks vajalikke vahendeid. Põhikirja kohaselt korraldab IVEK vastavalt põhikirjale rahaliste vahendite kasutamise; kogub ja süstematiseerib ning levitab ettevõtlusega ja regionaalse arenguga seotud teavet; aitab asutajatel taotleda ja taotleb ise läbi erinevate arendusprojektide rahalisi vahendeid Eesti riigi ja rahvusvahelistest finantseerimisallikatest; osutab ettevõtluse tugisüsteemi teenuseid sihtgrupi ettevõtjatele; osutab nõustamis- ja konsultatsiooniteenuseid ettevõtjatele, avalikule sektorile ja kolmandale sektorile rahaliste vahendite taotlemiseks, projektide kirjutamiseks, nende elluviimiseks ja juhtimiseks Eesti riigi ning rahvusvahelistest finantseerimisallikatest.

Elluviija valikut toetab Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu, IVEKi ja SA Ida-Viru Investeeringute Agetuur (edaspidi IVIA) sõlmitud ühiste kavatsuste protokoll (https://ivol.ee/documents/9867329/19704180/Kavatsuste+protokoll+arendustegevuste+elluviimiseks_0.pdf/7305d58c-12e1-4f68-8b63-006267016269), milles lepitakse kokku Ida-Virumaa ettevõtluse mitmekesistamise tugiteenuste inkubatsiooniprogrammi tööjaotus.

Elluviija roll antud meetme raames on järgmine: projektijuhtimine sh partnerite töö koordineerimine, Jõhvi loomemajanduse inkubatsiooniprogrammi käivitamine ja ellu viimine, Jõhvi filmistuudiotete võrgustumise toetamine.

Elluviija ja partner ei saa vähese tähtsusega abi, sest nad ei saa majanduslikku eelist ja tulu programmist pakutavate teenuste korraldamisel.

Elluviidavatest tegevustest võib tegevuste raames ettevõtjatele antav eelis olla käsitletav vähese tähtsusega abina (edaspidi ka VTA) Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2831, 15.12.2023) (edaspidi *VTA määrus*), artikli 3 mõistes. VTA saajateks on inkubatsiooniprogrammis tegevustes osalevad ja nendest tegevustest otsest kasu saavad ettevõtted ehk kasusaajad, kelle üle peab elluviija eraldi arvestust ning konkurentsiseaduse 6. peatükis toodud kohustuste täitmine peab olema tagatud.

Elluviija ja partnerid kohustuvad tagama, et selle käskkirja alusel tehtavaid abikõlblikke kulusid, sealhulgas ühtse määra alusel hüvitatavaid kulusid, ei hüvitata samaaegselt muudest meetmetest ega riigi toetustest. Näiteks muude lepingute või toetuse andmise otsuste alusel rahastatavad tegevused (starditoetusest nõustamised, PEEK meetmest abikõlblikud kulud, vms).

Punkt 8. Partnerid

Laiaulatusliku ja mitmekesise nõustamis- ja inkubatsiooni programmi läbi viimiseks on lisaks elluviijale vaja partnereid. Programmi ettevalmistamise käigus koguti perioodil 2020–2022 sisendit erinevate nõustamisteenuste ja inkubatsiooniprogrammide toimimise ja ülesehituse kohta nii Eestis kui ka välismaal. Võrdlusuuringu raames toimusid visiidid Soome Aalto Ülikooli (Start-up Centerin, Design Factory; MediaSpace jm.), Rootsi Stockholmi kasvukiirendisse (Epicenter), Göteborgi piirkonna avaliku ja erasektori pool käitavatesse filmistuudiotesse ja loomevaldkonna inkubaatoritesse (Trollhättan, Film i Väst, Gothengurg film studios), Islandi filmitööstuse objektidele (Islandi Filmi Instituut).

Eestis saadi sisend sarnast teenust osutavatelt asutustelt nagu Sihtasutusest Tallinna Teaduspark Tehnopolist, Tallinna Loomeinkubaatorist, Tartu Loomemajanduse Inkubaatorist, Viljandi Loomeinkubaatorist, Pärnumaa arendusvõrgustikust KOBAR. Võrdlusuuringu raames kaardistati Ida-Virumaal pakutavad piirkondliku ettevõtluse tugiteenused Ida-Viru Ettevõtluskeskusest, Ida-Viru Investeeringute Agentuurist, innovatsiooni ja loomekeskusest OBJEKT ning Põlevkivi Kompetentsikeskusest (keemiavaldkonna inkubaator).

Võrdlusuuring tulemusel otsustati, et partnerid saavad olla asutused, kes vastavad järgmistele kriteeriumitele:

- partneri asutajate seas või asutaja peab olema avaliku sektor;
- partneril peab olema võimekus (sh finantsressursid);
- jätkusuutlikkus teenuseid osutada (sh kogemus ja kompetentsid);
- regioonis tegutsemise kogemuses (sh toimiv võrgustik).

Kriteeriumitele vastas kaks organisatsiooni.

Ida-Viru investeeringute Agetuur (edaspidi *IVIA*) on asutatud 2009. aastal avaliku sektori arendusorganisatsioon, mille asutajad on Vabariigi Valitsus ning Kiviõli, Kohtla-Järve, Jõhvi ja Narva omavalitsused. IVIA peamine eesmärk on kaasa aidata uute töökohtade loomisele Ida-Viru maakonnas, mille peamine eesmärk on meelitada Ida-Virumaale uusi tootmis- ja logistikasektori välisinvesteeringuid, arendades ettevõtjatele sobivat kinnisvara – tööstusparke, pakkudes tegevuse mugavaks käivitamiseks nn pehme maandumise tugiteenust turutingimustel. IVIA eesmärgid on suures osas seotud toetuse eesmärkidega. Õiglase ülemineku ettevõtluse tugiteenuste meetme raames on ettevalmistamisel eelnõud, mille kohaselt IVIA vastutab inkubaatorite rajamise eest Narva ja Jõhvi. Antud meetme raames on IVIA roll pakkuda Narva tööstuspargis inkubatsiooni programmi ja investori nn pehme maandumise tugiteenust. Lisaks vastutab IVIA Jõhvi rajatavate filmistuudiote turundustegevuse ning filmitootjatele nn pehme maandumise tugiteenuse pakkumise eest.

Sihtasutus Tallinna Teaduspark Tehnopol (edaspidi *Tehnopol*) Tehnopol Start-up Inkubaator on Balti piirkonna suurim kasvuprogramm varajases faasis iduettevõtetele, mis aitab neil jõuda oma toote ja teenusega turule ning kaasata investeeringut. Inkubaator võtab varajase faasi iduettevõtteid vastu kohordipõhiselt. 2021. aastal kandideeris nende programmi ca 300 iduettevõtet ning toetati 83 iduettevõtte turule tulekut. 2021. aastal toetas Tehnopol oma teenustega umbes 90 fookusvaldkonna kasvuettevõtte arengut, kasvatades nende käivet 10 miljoni euro ulatuses nii Eestis kui eksportturgudel, avas 15-le ettevõttele vähemalt ühe uue eksportturu, aitas tuua turule 10 uut toodet või teenust ning vahendas umbes 8 miljoni euro ulatuses era- ja avaliku kapitali investeeringuid. Start-up Inkubaator on esindatud Ida-Virumaal, pakkudes ja toetades alustavaid ettevõtteid Narvas.

Tehnopoli roll sekkumise tegevuste elluviimises on iduettevõtete kiirendi programmide käitamine Ida-Virumaal meetme rahastust loodavas Jõhvi digi- ja loomeinkubaatoris fookusega audiovisuaalsele loomeettevõtlusele. Tehnopoli iduettevõtete kiirendi keskendub eelkõige multimeedia, virtuaalse ja täiendatud reaalsuse ning nendega kaasuvatele valdkondadele ning arendab sellele keskenduvalid iduettevõtteid. Tehnopoli tegevused viiakse ellu inkubaatori hoones. Samuti kaasatakse protsessi Jõhvis tegutsev Kood/Jõhvi kool ning maakonnas tegutsevad kõrgharidusasutused.

Vähese tähtsusega abi saavad programmides osalevad ettevõtjad ning seda antakse kooskõlas Euroopa Komisjoni määrusega (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8) (edaspidi VTA määrus). Vähese tähtsusega abi saajateks on inkubatsiooni programmi raames osalevad ja nendest tegevustest otseselt kasu saavad ettevõtted ehk kasusaajad, kelle üle peab inkubatsiooniprogrammi elluviija eraldi arvestust ning konkurentsiseaduse 6. peatükis toodud kohustuste täitmine peab olema tagatud.

Punkt 9. Sihtgrupp

Toetatavate tegevuste sihtgrupp on Eestis registreeritud VKE-d ja potentsiaalsed ettevõtlusega alustavad füüsilised isikud.

Käskkiri ei piira tegevuste sihtgruppi ainult nende ettevõtjatega, kelle ettevõtte juriidiline aadress on registreeritud Ida-Viru maakonda. Kuid ettevõtja peab pärast programmis osalemist asuma tegutsema (nt tootmisüksus asub Ida-Virumaal või see tuuakse pärast programmis osalemist Ida-Virumaale) või teenuseid pakkuma Ida-Virumaal. Alustavate ettevõtjate puhul on eeldus, et tulevane tegevuskoht või teenuste pakkumise koht on Ida-Virumaa. Sellega tagatakse toetuse andmise eesmärgina loodud inkubatsiooniprogrammi ja nõustamisteenuste rakendamise kaudu loodud eelduste realiseerumine – uuenduslike teenuste ja toodete väljaarendamine, välisinvesteeringute kaasamine ning uute töökohtade tekkimine Ida-Viru maakonnas.

Toetuse andmise tulemusel on Ida-Virumaale loodud uus inkubatsiooniprogramm uutele ja juba tegutsevatele ettevõtjatele, välja arendatud tänapäeva nõuetele vastavad uuenduslikud teenused ja tooted ning majandusstruktuur on muutunud mitmekesisemaks. Nende tegevuste tulemusi mõõdetakse toetatavate ettevõtjate, mitterahalist toetust saanud ettevõtjate ning tegevustes osalenute arvu abil.

Punkt 10. Tegevuste abikõlblikkuse periood Toetatavate tegevuste puhul on abikõlblikkuse periood 01.01.2023 kuni 31.08.2029.

Punkt 11. Tegevuste eelarve

Tegevuste elluviimise eelarve on 5 miljonit eurot Õiglase Ülemineku Fondist inkubatsiooniprogrammi loomiseks, arendamiseks, turundamiseks, käivitamiseks ja elluviimiseks. Toetuse määr on 100 protsenti. Seega osutatakse sihtgrupile teenuseid tasuta.

Elluvijale antav toetuse summa on 1 107 671 eurot, Tehnopolile antava toetuse summa on 2 632 929 eurot ja IVIAle antav toetuse summa on 1 259 400 eurot.

Tegevuste detailne eelarve kujuneb iga-aastase tegevuskava alusel. Tegevused ja eelarve lepatakse kokku elluvijaga ja partneri vahel. Tegevuskava eelnõu esitatakse rakendusüksusele e-toetuse vahendusel iga aasta 1. detsembriks. Rakendusüksus hindab tegevuste vastavust toetuse tingimustele ning vajadusel saadab selle täiendamiseks. Rakendusüksus edastab tegevuskava rakendusasutusele kinnitamiseks ja rahandusministeeriumile teadmiseks. Rakendusasutuse poolt kinnitab tegevuskava ministeeriumis toetuse eest vastutav töötaja.

Punkt 12. Kulude abikõlblikkus

Abikõlblikud on kõik ühendmääruse §-s 16 sätestatud personalikulud.

Personalikulud saavad tekkida toetuse saajal või partneril töötajatele töö eest makstava tasu või füüsilise isikule võlaõigusseaduses nimetatud töövõtu- või käsunduslepingu alusel makstava tasu alusel.

Ühendmääruse § 21 lõike 3 kohaselt loetakse projekti otsesteks personalikuludeks toetatava tegevuse tegemise (näiteks inkubatsiooniprogrammi koostamine, läbiviimine, mentorite töö) ja projekti juhtimise personalikulud, mis on nimetatud § 16 lõike 1 punktides 1–4 ja § 16 lõikes 4.

Tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, mis ei ole otsesed personalikulud, hüvitatakse ühendmääruse § 22 kohaselt ühtse määra alusel 40 protsendi ulatuses otsestest personalikuludest.

Füüsilise isikuga sõlmitud võlaõigusseaduses nimetatud töövõtu- või käsunduslepingu alusel tekkiva personalikuluna loetakse abikõlblikuks proportsionaalselt projekti heaks kulunud ajaga teenuse või töö eest makstav tasu, mida maksustatakse kui palka, ning sellelt tasult makstav sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaks, kui erinevate teenuste eest makstavad tasud on eristatud.

Punktis 12.3 nimetab abikõlbmatud kulud.

Punkt 13. Vähese tähtsusega abi

Eelnõu alusel antav toetus on vähese tähtsusega abi. Vähese tähtsusega abi võivad saada ettevõtjad, kellele osutatakse toetatavaid teenuseid.

Punkti 13.2. kohaselt hindab elluvijaga, kas ettevõtjad saavad vähese tähtsusega abi ja kontrollib abisaajate vastavust VTA määruse nõuetele.

Sihtgruppi kuuluvale ettevõtjale määratava VTA summa arvutab elluviija programmi elluviimisega tekkinud reaalsete kulude alusel. Näiteks koolituste läbiviimise puhul leitakse abi summa ühele osalejale, jagades koolitusega seotud kulud (esineja, ruum, materjalid jms) osalejate arvuga.

Punktis 13.3.–13.8. nimetatakse vähese tähtsusega abi piirmäärad, kumuleerimisreeglid, ettevõtjad, kellele ei ole nimetatud abi andmine lubatud ning sätestatakse elluviija ja rakendusüksuse kohustus vähese tähtsusega abi andmist käsitlevate andmete säilitamiseks.

Punkt 14. Toetuse maksmise tingimused ja kord

Abikõlblike personalikulude osas makstakse toetust vastavalt ühendmääruse § 27 lõike 1 punktile 1. Tegevuste elluviimiseks vajalikud ülejäänud abikõlblikud kulud hüvitatakse § 28 lõike 4 alusel.

Punkt 15. Elluviija õigused ja kohustused

Tegevuse elluviijale kohalduvad ühendmääruse § 10 lõikes 1 ja § 11 lõigetes 1–3 toetuse saajale sätestatud kohustused. Käskkirjas sätestatakse kohustused nimetatule lisaks.

Tegevuskava elluviimise edenemise jälgimiseks toimuvad regulaarsed seirekoosolekud, milles osalevad elluviija, rakendusüksuse, rakendusasutuse ja rahandusministeeriumi esindajad.

Punkt 16. Partneri õigused ja kohustused

Tegevuse partnerile kohalduvad ühendmääruse § 10 lõikes 1 ja § 11 lõigetes 1–3 toetuse saajale sätestatud kohustused. Käskkirjas sätestatakse kohustused nimetatule lisaks.

Punkt 17. Aruandlus

Aruandluse eesmärk on tegevuste elluviimise edenemise jälgimine. Rakendusüksus töötab tegevuste elluviimise jälgimiseks välja vahe- ja lõpparuande vormi.

Toetuse saaja esitab 15. jaanuariks eelnenud kalendriaasta kohta vahearuarande. Vahearuaranne sisaldab projekti tegevuste elluviimise ülevaadet ning hinnangut projekti edenemise kohta vastaval aruandlusperioodil, samuti infot näitajate saavutustasemetega kohta. Projekti viimase kalendriaasta tegevuse ülevaade ja panus Eesti 2035 sihtidesse, eesmärkidesse ja näitajatesse, kaasa arvatud horisontaalsete põhimõtetega seotud näitajatesse, esitatakse projekti lõpparuandes.

Projekti lõpparuande esitab toetuse saaja kahe kuu jooksul projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest arvates. Lõpparuanne sisaldab kogu projekti tegevuste elluviimise ülevaadet ning hinnangut abikõlblikkuse perioodi tulemuste saavutamise kohta.

Punkt 18. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus tagastatakse vastavalt ÜSS2021_2027 §-des 28–30 ja ühendmääruse §-des 34–38 sätestatule.

Toetus makstakse tagasi vastavalt ÜSS2021_2027 §-dele 29 ja 30.

Punkt 19. Vaiete lahendamine

Rakendusüksuse otsusele või toimingule esitatakse vaie rakendusüksusele.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 2021/1060 millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga- Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid. Kooskõla on tagatud ka Euroopa Regionaalarengufondi ja Ühtekuuluvusfondi käsitleva määrusega (EL) 2021/1058.

Eelnõu arvestab Euroopa parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1056, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond.

Täiendavalt on eelnõu kooskõlas VTA määrusega.

Käskkirjaga hõlmatud tegevused on vastavuses rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud üldiste valikukriteeriumide ja -metoodikaga, mida kohaldatakse kõikidele rakenduskava poliitikaeesmärkidele ning nende raames toetatavatele meetmetele.

4. Tegevuste kooskõla valikukriteeriumite ja -metoodikaga

Käskkirjaga hõlmatud tegevused korraldatakse ilma avalikku taotlemist korraldamata, ning sellest tulenevalt on hinnatud valitud tegevuste vastavust üldistele valikukriteeriumidele järgmiselt.

4.1 Kooskõla valdkondlike arengukavadega, mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele

Seos valdkondlike arengukavadega on kirjeldatud seletuskirja punktis 5 “Eelnõu seotus teiste meetmete ja valdkondlike arengukavadega”. Lisaks on sekkumiste põhiselt toodud seos käskkirja erieesmärgi ja meetme seisukohast kõige suuremalt seotud valdkondliku arengukava TAIE-ga.

Mõju rakenduskava erieesmärkide ja meetmete eesmärkide saavutamisse on toodud käskkirja punktis 3 ning vastavas punktis ka seletuskirjas. Panust eesmärkidesse näidatakse sekkumiste panuse kaudu rakenduskava näitajatesse. Käskkirjaga hõlmatud tegevused panustavad otseselt erieesmärkide ja meetmete eesmärkide saavutamisesse.

4.2 Kooskõla tegevuste põhjendatusega

Taust käskkirja sekkumiste vajalikkuse kohta:

MKMi tööjõuvajaduse ja -pakkumise prognoos aastani 2028, kus hõive prognoosid tuginevad peamiselt OSKA sisendile, toob välja, et on oodata Ida-Virumaal perioodil 2017/19–2028 maakondade lõikes kõige suuremat töökohtade kadu. Hõivatute arv langeb hinnanguliselt 3,6% ehk umbes 2000 võrra. Pool sellest on seotud energeetika valdkonnaga laiemas mõttes, sh mäetööstus ja keemiatööstus (õlitööstus). Kasvavad valdkonnad (näiteks IKT, tervishoid) on Ida-Virumaa hõives vähem esindatud ning seetõttu on nende mõju hõive muutusele pigem tagasihoidlik. Siit ka oluline vajadus täiendada maakonna majandusstruktuuri uute tegevusalade ja ettevõtetega.

Teisalt tuleb arvestada, et ka rahvastiku arengud on Ida-Virumaal kõige halvemad. Statistikaameti prognoosi² kohaselt väheneb Ida-Virumaa 15–74-aastaste elanike arv 10 aastaga (2019–2029) 17% ehk enam kui 17 000 inimese võrra. Arvestades perioodi 2017–2019 keskmist töajõu osalemise määra, kahaneks tööturul aktiivsete inimeste arv 10 aastaga viiendiku ehk ligi 13 000 võrra³. Kuna töökoht ja elukoht ei ole maakonna piires alati kattuv ning eeldatavalt jätkab töajõu osalemise määr suurenemist, siis on võimalik teatud määral ebakõlasid leevendada, kuid üldised suundumused on siiski väga pessimistlikud. Ka juhul kui töajõu osalemise määr tõuseks Ida-Virumaal Eesti keskmisele tasemele, väheneks tööturul aktiivsete arv (töajõud) umbes kümnendiku ehk enam kui 6000 inimese võrra.

Arvestades neid prognoose, võib välja tuua otsese seose rahvaarvu muutumise ja hõivatuse vahel Ida-Virumaa majanduses. Eelnõu panustab siin uute töökohtade ja ettevõtete loomisesse kasutades selleks ettevõtluse tugiteenuste mitmekesistamiseks inkubatsiooniteenuse väljaarendamist tööstuse ning digi-, meedia- ja loometööstusinkubaatori loomise ja rakendamise abil. Ettevõtjate paremaks ettevalmistamiseks ja elulisuse tõstmiseks arendatakse välja ja rakendatakse inkubatsiooniprogrammi inkubaatorite eriomaseid tingimusi silmas pidades.

Käskkirjas ettenähtud tegevused võimaldavad saavutada eesmärgid ning planeeritud väljundid ja tulemused parimal moel. Sekkumistega toetatakse Õiglase Ülemineku Fondi tegevuskava ja riikliku teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukava rakendamist. Lisaks keskenduvad sekkumised ettevõtluse edendamisele ning teadmismahukate ettevõtete loomisele ja kasvule, suurema lisandväärtusega toodete ja teenuste loomisele ja ekspordile. Sellest tulenevalt on sekkumiste puhul tegu parima võimaliku lahendusega eesmärkide saavutamiseks.

Tegevuste sidusust eesmärkidega mõeldakse rakenduskava näitajatega, mis on toodud punktis 3 koos selgitusega, kuidas teostatakse näitajate seiret.

Tegevuste ajakava on realistlik ehk näitajate saavutamine käskkirjaga hõlmatud tegevuste abikõlblikkuse perioodil on realistlik, arvestades mh tegevuste omavahelisi seoseid ja ajalist järgnevust. Tagamaks tegevuste ajakavalist teostatavust koostatakse iga-aastane detailsem tegevuskava.

4.3. Kooskõla tegevuste kuluefektiivsusega

Käskkirjaga ettenähtud tegevused on kuluefektiivne viis planeeritud väljundite ja tulemuste saavutamiseks. Toetudes struktuurivahendite perioodil 2014–2020 ellu viidud sarnaste sekkumiste kogemusele, hinnati struktuurivahendite perioodi 2021–2017 rakenduskava koostamise käigus antud tegevus üheks parimaks võimalikuks kuluefektiivseks lahenduseks täitmaks riiklikult seatud eesmärgid.

Käskkirja tegevuste eelarve on koostatud, toetudes muu hulgas vastavalt Õiglase Ülemineku Fondi ja rakenduskava eesmärkide täitmiseks vajalike tegevuste mahu hinnangule. Tegevuste eelarve maht on hinnatud, toetudes sarnaste tegevuste elluviimise kuludele ning arvestades ligikaudset teenuste maksumust, mis on vaja ellu viia täitmaks seatud näitajate sihttasemet

² [RV087: PROGNOOSITAV RAHVAARV AASTANI 2045 MAAKONNA JA VANUSRÜHMA JÄRGI \(ALUSEKS 1. JAANUARI 2019 RAHVAARV\) \[20.06.2019\]](#)

³ Arvestuses on kasutatud vaid kolme vanusegrupi andmed meeste ja naiste kohta kokku. Vanemate andmete põhjal koostatud detailsem hinnang soo ja 5-aastaste vanusegruppide lõikes andis sarnased tulemused.

saavutamist. Täpsemad näitajate arvestuskäigud on toodud rakenduskava näitajate metoodikas. Teostatavate kulude vajalikkus ja mõistlikkus tagatakse muutuvates majandusoludes käskkirjaga ettenähtud iga-aastase tegevuskava koostamise käigus, milles kujundatakse detailsem eelarve vastavalt detailsematele tegevustele. Tegevuste kujundamisel, sh valitavate tegevuste eelarvestamisel ja kulude kontrollimisel lähtutakse varasematest kogemustest, kuivõrd poliitikakujundajal ja rakendusüksusel on põhjalikud kogemused muu hulgas EL 2014–2020 finantsperioodi sarnaste meetmete rakendamisest. Sisse ostetavate teenuste lõplikud, õiglased ning usutavad summad leitakse hankeprotsesside käigus. Arvestatud on võimaliku hindade muutusega järgnevate aastate jooksul, toetudes minevikukogemusele (nt majandamiskulude puhul hindade võimalikku korrigeerimist THI alusel).

Elluviijale ei teki toetusskeemi tulemusel rahastamist vajavaid püsikulusid abikõlblikkuse perioodi järele.

4.4. Kooskõla elluviija suutlikkusega tegevusi ellu viia

Elluviija valik on kooskõlas ÜSS2021_2027, mille kohaselt on elluviija valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga või halduskoostöö seaduse tähenduses halduslepinguga määratud ministeeriumi struktuuriüksus või volitatud asutus või juriidiline isik, kes vastutab toetuse andmise tingimuste käskkirjas nimetatud eelarve ulatuses tegevuste tegemise ja tulemuste saavutamise eest ning kellele kohaldatakse toetuse saaja kohta sätestatud. Antud käskkirjas on elluviijaks IVEK, kes vastavad seaduses ette antud definitsioonile elluviija kohta. Riigihangete seadusega kooskõla on tagatud, kuna IVEK on riigihangete seaduse § 5 lõike 1 punkti 4 kohane hankija. IVEKi puhul ei ole tegemist ettevõtjaga vaid kohalike omavalitsuste poolt asutatud sihtasutusega, mis täidab ministeeriumi poolseid ülesandeid. Lõppsajale kehtivatest riigiabi reeglitest on ülevaade käskkirja punktis 10 ning vastavas punktis käskkirja seletuskirjas.

4.5. Kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtidega

Käskkirjaga hõlmatud tegevuste seos „Eesti 2035“-ga on kirjeldatud seletuskirja punktis 1, lisaks on antud punktis toodud selgitused käskkirja panustamise kohta horisontaalsete põhimõtete näitajatesse. Samas on kirjeldatud tegevuste seosed horisontaalsete põhimõtetega (vt ka lisa 1).

Tegevuste elluviimise konkreetsed alategevused käskkirjas nimetatud tegevuste elluviimiseks koos täpse eelarve ning ajaraamiga määratletakse iga-aastases tegevuskavas (edaspidi *tegevuskava*). Tegevuskava koostamisel tagatakse kooskõla 2021–2027 rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud üldiste valikukriteeriumitega. Kõik tegevuskavas olevad projektid peavad panustama käskkirjaga seotud Eesti 2035 sihtidesse ja Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035 eesmärkidesse. Tegevuskava tegevused on mittediskrimineerivad ja läbipaistvad ning tagavad, et valitud tegevused arvestavad määruse nr 2021/1060 artiklis 9 sätestatud horisontaalseid põhimõtteid.

Tegevuskava moodustamisel arvestatakse:

1. Rahastatavate tegevuste mõju meetme eesmärkide saavutamisele. Hinnatakse tegevuste panust meetme eesmärkidesse, sh projekti tulemuste ja mõju eeldatavat ulatust ning vajadusel väljundite ja tulemuste kestlikkust pärast tegevuste lõppu.
2. Rahastatavate tegevuste põhjendatust. Hinnatakse, kas tegevuste eesmärgipüstitus on põhjendatud; kas tegevuse sekkumisloogika on arusaadav ja mõjus; kas tegevused

võimaldavad saavutada püstitatud eesmärgid ning planeeritud väljundid ja tulemused parimal moel. Hinnatakse, kas seos eesmärkidega ning mõjus on arusaadavad ning innovaatilisi lahendusi soosivad. Selgitatakse, kas tegevuste ajakava on realistlik, arvestades muuhulgas tegevuste omavahelisi seoseid ja ajalist järgnevust.

3. Rahastatavate tegevuste kuluefektiivsust. Hinnatakse, kas tegevused/lahendused on kuluefektiivsed planeeritud väljundite/tulemuste saavutamiseks, sealhulgas kas lõppsaaja poolne osalustasu on vajalik, ning kui jah, siis milline tasu on kuluefektiivne. Hinnatakse, kas planeeritud eelarve on realistlik ja mõistlik – kas on selge, milliste arvutuste ja hinnangute alusel on eelarve kokku pandud, kas planeeritud kulud on vajalikud ja mõistlikud. Tegevustega ei teki vajadust järgnevate püsikulude rahastamiseks.
4. Suutlikkust rahastatavaid tegevusi ellu viia. Hinnatakse, kas tegevuste tegijal on kvalifikatsioon ja kogemus ning õiguslikud, organisatsioonilised või tehnilised eeldused tegevuste elluviimiseks kavandatud viisil ning jätkusuutlikust tagades.
5. Projekti kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtidega. Tegevuskava koostamisel analüüsitakse, kuidas on võimalik parimal moel võtta arvesse ja aidata kaasa Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtidega seotud horisontaalsete põhimõtete (sooline võrdõiguslikkus, võrdsed võimalused, ligipääsetavus, kestlik areng, keskkonnakaitse ja kliimanetraalsus ning täiendavalt regionaalareng) eesmärkide saavutamisele ja panustada seeläbi vastavasse riigi pikaajalise arengustrateegia näitajasse.

5. Eelnõu mõjud

Eelnõu on töötatud välja kooskõlas ÕÜFi eesmärkide ja tingimustega ning omab positiivset mõju eeskätt järgneva osas:

- a) keskkonnasäästlike investeeringute soodustamine – kõik ÕÜFist toetatavad tegevused peavad olema kooskõlas Euroopa Liidus keskselt kehtestatud keskkonnasäästlikkuse põhimõtetega, mistõttu on eelnõu rakendamise mõju kliimale vähemalt neutraalne;
- b) Ida-Virumaa kui õiglase ülemineku keskmes oleva piirkonna majandusarengu toetamine – eelnõu sihtgrupp on piisavalt lai (hõlmates lisaks tööstusele ka teisi valdkondi) ning selliste eeldustega (näiteks tänane palgatase), mis võimaldab toetuse abil mitmekesistada Ida-Viru piirkonna majandust, tekitades selleks uut tootmist eri tegevusvaldkondade üleselt ning soodustades uute keskmisest kõrgema palgatasemega töökohtade loomist.
- c) Ida-Viru tööturu arengu toetamine – investeeringute elluviimise toetamine võimaldab luua piirkonnas uusi töökohti, mis on potentsiaalselt atraktiivsed nii tänastele (eeskätt) Ida-Viru maakonna töötutele kui piirkonnas uusi töö- ja arenguvõimalusi otsivatele või kaaluvatele mittetöötutele.

Mõjusid on täiendavalt analüüsitud seletuskirja lisas 1 ja 2. Riske on hinnatud lisas 3.

6. Eelnõu seotus teiste meetmete ja valdkondlike arengukavadega

Eelnõu sätestab käskkirja tegevuste seose prioriteedi teiste meetmete, meetme sekkumiste ja arengukavadega, tuues välja kokkupuutepunktid, mis on aluseks käskkirjas nimetatud toetatavatele tegevustele või millesse tegevused panustavad.

Seos sama erieesmärgi teiste toetuse andmise tingimustega

Meetme „Ettevõtluskeskkonna arendamine, rahvusvahelistumise toetamine ja investeringute soodustamine“ sekkumine „Starditoetus“ – Ettevõtlusteadlikkuse sekkumise tulemusena on võimalik alustavatel ettevõtjatel saada ettevõtlusega alustamise eelnõustamist oma äriplaanide senisest paremaks planeerimiseks kui ka arengunõustamise teenust äriplaanis toodud tegevuste realiseerimiseks. Käesolev käskkiri ja starditoetus täiendavad teineteist, kuna starditoetuse saamisele eelnevalt peab olema alustav ettevõtja maakondlikus arengukeskuses (MAKis) eelnõustamises käinud ning toetuse saamisele järgnevatel aastatel peab ettevõtja käima MAKis arengunõustamisel.

Käskkiri täiendab meetme „Ettevõtluskeskkonna arendamine, rahvusvahelistumise toetamine ja investeringute soodustamine“ sekkumise „Turismisektori elavdamine ja taaskäivitamise toetamine“ elluviimist aidates kaasa Eesti kuvandi loomisele ja selle turundamisele, et tõsta Eesti tuntust. Käskkirja tegevused aitavad luua piirkonnale täiendavat nähtavust ja koostöövõimalusi turismisektori ettevõtjatele uute inkubaatorite näol, mis on võimalus läbi viia teavitus- ja turundustegevusi Ida-Virumaa ja Eesti maine tõstmiseks ning mis on omakorda oluline ka turisminõudluse suurendamiseks.

Seos meetme „Ettevõtluskeskkonna arendamine, rahvusvahelistumise toetamine ja investeringute soodustamine“ sekkumisega „Rahastamisvahendite pakkumine ettevõtjatele (laenud, garantiid, omakapitali investeringud)“.

Antud sekkumine pakub ettevõtjatele võimalust traditsiooniliste äriprojektide finantseerimiseks vajaliku kapitali saada, et tõsta ettevõtjate üldist konkurentsivõimet (sealhulgas suurendada ekspordivõimekust). Lisaks teeb meede ettevõtjatele kättesaadavamaks ka kõrgema riskiga ambitsioonikate äriprojektide finantseerimiseks mõeldud riskikapitali, et toetada nende kiiret kasvu ja jätkusuutlikkust. Sekkumine täiendab käskkirjaga pakutavaid inkubatsiooniprogrammi võimalusi, luues ettevõtjate teadmiste ja oskuste arendamise kõrval ka paremad kapitali- ja krediidikindlustuse võimalused ettevõtjate kasvuks vajalike tegevuste finantseerimiseks.

Seos on kõigi Õiglase Ülemineku Fondist rahastatavate meetmega, kuid kõige otsesem seos on sekkumisega „Ida-Viru ettevõtluse investeringute toetus“, kus Ida-Viru maakond on rakenduskava kohaselt Eestis õiglase ülemineku sihtpiirkonnaks ning mida kliimanetraalsele majandusele üleminek Eestis enim mõjutab ja mille majandust on vaja seetõttu ümber kujundada, eesmärgiga seda mitmekesistada ja luua uusi kõrgema lisandväärtusega töökohti. Käskkiri panustab samasse eesmärki luues ettevõtlusinkubaatorite ja nõustamisteenuste rakendamise kaudu eeldused majandusstruktuuri muutumiseks, uute ettevõtete tekkimiseks, tänapäeva nõuetele vastavate toodete ja teenuste väljaarendamiseks, välisinvesteringute kaasamiseks ning uute töökohtade tekkimiseks Ida-Virumaal.

Seos valdkondlike arengukavadega

„Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035“: Toetusskeem aitab kaasa eelkõige ettevõtluskeskkonna arendamisele – loob ettevõtlusinkubaatorite ja nõustamisteenuste rakendamise kaudu eeldused majandusstruktuuri muutumiseks, uute ettevõtete tekkimiseks, tänapäeva nõuetele vastavate toodete ja teenuste väljaarendamiseks, välisinvesteeringute kaasamiseks ning uute töökohtade tekkimiseks Ida-Virumaal.

„Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035” – strateegia seab eesmärgiks tagada ettevõtlike ja kaasaegsete teadmiste ning oskustega inimeste järelkasv, mis on tarvilik kõrgema tootlikkuse taseme saavutamiseks Eestis. Käesolev toetusskeem täiendab elukestva õppe strateegiat, edendades TAI- ja ettevõtlusteadlikkust erinevates sihtrühmades ning teadmisi ja oskusi ettevõtja põhise lähenemise läbi.

Teised riiklikud strateegiad, mille eesmärkide saavutamise seisukohalt on oluline Eesti maine tõstmine, ettevõtjate teadmiste ja oskuste arendamine, TAI teadlikkuse ja võimekuse kasv või ettevõtlusteadlikkuse tõstmine panustades ettevõtluskeskkonna arendamisele.

8. Käskkirja rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja rakendamise eeldatavad tulud

Toetuse andmisega seotud kulud kaetakse tehnilise abi vahenditest. Eelnõuga tulu ei teenita.

9. Käskkirja jõustumine

Käskkiri jõustub selle allkirjastamisest.

10. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile, Haridus- ja Teadusministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile, Kultuuriministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile, ÕÜF juhtkomisjonile, perioodi 2021–2027 seirekomisjonile, Euroopa Komisjonile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele ning arvamuse avaldamiseks TAIE juhtkomisjonile ja Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele.

Lisad:

Lisa 1. Toetusmeetme, riigi pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtide ning ÜSM artiklis 9 nimetatud horisontaalsete põhimõtete vahel vaheliste seoste analüüs.

Lisa 2. Põhiõiguste harta ja puuetega inimeste õiguste konventsiooniga arvestamise kontrollleht.

Lisa 3 Riskihindamise tabel

Lisa 4. Märkustega arvestamise tabel

Lisa 1

Toetusmeetme, riigi pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtide ning ÜSM artiklis 9 nimetatud horisontaalsete põhimõtete vahel vaheliste seoste analüüs.

„Eesti 2035“ siht	Horisontaalsed põhimõtted
Eesti majandus on uuendusmeelne ja teaduspõhine	Võrdsed võimalused (sh diskrimineerimise vältimine)
	<p>Meetme tasemel otsene seos puudub. Meede toetab ühiskonna erinevatesse gruppidesse kuuluvate inimeste eneseteostusvõimalusi ning parendab nende võimalusi tegeleda ettevõtlusega ning tööstusettevõtetel alustada oma tootmise ülesehitamist kontrollitud keskkonnas.</p> <p>Meetme inkubatsiooniprogrammi osa on eelkõige suunatud alustavatele ettevõtjatele, kes soovivad luua oma ettevõtte digi- ja meedia- ning filmitööstuse tugiteenuste valdkonnas ning neil puudub varasem kogemus ettevõtjana. Loodavad inkubaatorid ja inkubatsiooniprogramm võimaldab ettevõtjal saada esmaseid kogemusi ja vähendab ebaõnnestumisega seotud riske.</p> <p>Meetme tulemusena saab ettevõtja uue teadmise või arendada toote, mis aitab kasvatada ettevõtte konkurentsivõimet. Meetme tasemel on võimalik vaid tagada, et teavitustöö käigus kaasatakse kõiki huvigruppe ning kõiki taotlus koheldakse võrdselt.</p> <p>Meede panustab erinevate ühiskonnagruppide võimalustesse osaleda tööelus ja elukestvas õppes ning tegeleda ettevõtlusega.</p>
	Panus „Eesti 2035“ näitajasse: hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik.
Eesti majandus on uuendusmeelne ja teaduspõhine	Sooline võrdõiguslikkus
	<p>Valdkonna suurimaks väljakutseks on, et naiste loodud ja juhitud ettevõtteid on vähem. Samuti tegutsevad naisettevõtjad pigem vähem tehnoloogiapõhistes valdkondades. Naisettevõtjatel on rohkem raskusi rahaliste vahendite ja kapitali hankimisel ning kapitali kaasamisel. Samuti on naisettevõtjad vähem riskijulged. Lisaks pole naisettevõtjatel alati ligipääs ettevõtlusvõrgustikele ja ettevõtluse arendamisega seotud infole.</p> <p>Käesolev inkubatsiooniprogramm võimaldab kõigil soovijatel alustada ettevõtjana sellise spetsiifilises valdkonnas nagu seda on filmitööstus või siseneda oma tööstusettevõtte arendamiseks tööstusinkubaatorisse</p> <p>Seega aitab antud meede lahendada mõnda eespool nimetatud väljakutset. Meede võimaldab pakkuda lahendusi eriti väljakutsele, kus Eestis on vähe naiste loodud ja juhitud ettevõtteid. Toetusmeetme teavitustegevuse abil on aga võimalik tõsta naisettevõtjate teadlikust võimalikest toetusmeetmetest ning julgustada naisettevõtjad osalema inkubatsiooniprogrammis. Antud toetusmeetme eelarves pole täiendavaid vahendeid lisategevusteks, küll on võimalik seda teha rakendusasutuse muude tegevuste eelarvest.</p>

	<p>Panus „Eesti 2035“ näitajasse: soolise võrdõiguslikkuse indeks.</p> <p>Ligipääsetavus</p> <p>Meetmel on kaudne seos ligipääsetavuse teemadega, ennekõike läbi toetuse abil loodavate erasektori teenuste ja toodetega. Meetme tasemel ei ole võimalik antud teemat analüüsida ega võimalikke lahendusvõimalusi pakkuda, kuna meede ei käsitle konkreetse valdkonna, teenuse, infrastruktuuri või toote arendamise toetamist. Samas tuleb elluviijal ja partneritel teenuste pakkumisel arvestada, et teenused (nt koolitused) on kõikidele sihtrühmadele ligipääsetavad.</p> <p>Panus „Eesti 2035“ näitajasse: ligipääsetavuse näitaja.</p> <p>Regionaalne tasakaalustus</p> <p>Valdkonna peamiseks väljakutseteks on suured piirkondade vahelised erinevused ettevõtete konkurentsivõimes ning kapitali ja oskustega tööjõu kättesaadavuses. Oluline on, et ettevõtete võimalused tegutseda ja areneda ning inimestel võimalus saada tasuvat tööd oleks eri piirkondade lõikes tagatud ühtlasemalt.</p> <p>Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020 ettevõtlus- ja innovatsioonitoetuste tulemuslikkuse hindamise (edaspidi hindamine) põhijäreldus oli, et toetused jagunevad piirkonniti ebavõrdselt ning seeläbi suurendavad piirkondlikud erinevused.</p> <p>Õiglase Ülemineku Fondi vahendite kasutamine Ida-Virumaal võimaldab meetme puhul täiendavalt panustada nii piirkonna kui ka Eesti ja välismaiste ettevõtete võimalustesse tegutseda ja areneda maakonnas ning inimestele tekkivatesse täiendavatesse võimalustesse saada tasuvat tööd luues endale ettevõtte või arendades olemasolevat või uut.</p> <p>Meede aitab kaudselt lahendada konkurentsivõime probleeme, kuna inkubatsiooniprogrammi läbimise käigus saadud teadmisi ja oskusi on ettevõtjatel võimalik oma äritegevuses ära kasutada.</p> <p>Sekkumisvõimaluste analüüs:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Taotlejate täiendav informeerimine ja nõustamine – antud meetme eelarves ei ole ette nähtud täiendavaid vahendeid lisaks toetusele. Küll aga on võimalik kasutada tehnilise abi ja rakendusüksuse teisi meetmeid ja teenuseid, et paremini toetusmeetme kohta infot jagada ja potentsiaalseid taotlejaid nõustada. 2) Võimekust arendavate tegevuste kavandamine – selleks on eraldi meede planeeritud, kuid ka tugiteenuste meetme eelarves on sellisteks tegevusteks inkubatsiooniprogrammis oma koht. 3) Piirkonniti erinevad kvalifitseerimistingimused – tugiteenuste meede rakendub vaid ühe maakonna piires, Ida-Virumaal 4) Toetusmeetme kavandamine teatud piirkondadele – tugiteenuste meede rakendubki vaid ühe maakonna piires, Ida-Virumaal 5) Toetuse suunamine ainult turutõrkepiirkondadesse – turutõrge on universaalne, kuid siiski tugiteenuste meede rakendub vaid ühe maakonna piires, Ida-Virumaal
--	--

- 6) Eriprojektid ja investeeringud teatud piirkondadesse – tugiteenuste meede toetab eriprojekte vaid ühe maakonna piires, Ida-Virumaal
- 7) Toetusskeemi piloteerimine teatud piirkonnas – tugiteenuste meede on mõnes mõttes ka piloot, mis rakendub vaid ühe maakonna piires, Ida-Virumaal
- 8) Piirkonniti erinevad toetusmäärad – tugiteenuste meede rakendub vaid ühe maakonna piires, Ida-Virumaal
- 9) Teatud piirkondadele reserveeritud teotusvahendid – tugiteenuste meede rakendub vaid ühe maakonna piires, Ida-Virumaal
- 10) Toetuse hindamisel piirkondlike boonuspunktide andmine – tugiteenuste meede rakendub vaid ühe maakonna piires, Ida-Virumaal
- 11) Piirkonniti erinev abikõlblike tegevuste loend – tugiteenuste meede rakendub vaid ühe maakonna piires, Ida-Virumaal.

Kokkuvõtlikult, kuna meede on juba loodud selliselt, et see arvestab ja on pigem suunatud ühe piirkonna kesksete ettevõtlusetugiteenuste arendamisele, siis pole täiendavaid sekkumisvõimalusi vaja ette näha.

Panus „Eesti 2035“ näitajasse: väljaspool Harjumaad loodud SKP elaniku kohta EL-i võrdluses.

Keskkond/Kliima

Põhimõttele „ei kahjusta oluliselt“ vastavust on analüüsitud rakenduskava koostamise käigus. Analüüsi käigus leiti, et meede soodustab majanduskasvu, mis on kaudselt seotud KHGde heitkogustega. Meetme üldine mõju nii kaudselt kui otseselt on kliimamuutuste leevendamisele eeldatavasti positiivne. Sekkumised hõlmavad nutika spetsialiseerumise kasvualdkondadest digilahendusi igas eluvaldkonnas ja kohalike ressursside väärimist ning see võib leevendada KHGde kasvu, maandada süsinikuemissioone keskkonnas ning suurendada tööviljakust.

Meede ei põhjusta eeldatavalt kliimamuutustega kohanemisele otsest negatiivset mõju. Meetme eesmärgid on viidud vastavusse erinevate strateegiate ja eesmärkidega toetades tööjõul oskuste omandamist ja arengut (konkurentsivõimet tööturul), mis on vajalik, et liikuda hääbuvatest sektoritest kasvavatesse sektoritesse.

Meetmega ei kaasne eeldatavalt negatiivset kaudset ega otsest mõju vee- ja mereressursside säästvate kasutamisele ja kaitsele.

Meede ei põhjusta eeldatavalt otsest ega kaudset negatiivset mõju ringmajandusele, sh jäätmetekke vältimisele ja ringlussevõtule.

Tegevused toetavad majandusliku heaolu kasvu ning seda eelkõige ettevõtete kestlike ärimudelite arendamist, digilahenduste kasutuselevõtu edendamist, ringmajanduse põhimõtete juurutamist ja rahvusvahelistumist. Tulemuseks on keskkonnasõbralikumad ettevõtted läbi tootmisprotsessis jms jääkide vähendamise.

Meetmel ei esine eeldatavalt otsest ega kaudset negatiivset mõju reostuse vältimisele ja kontrollile (õhk, vesi ja maapind). Meetmel puudub eeldatavalt otsene ja kaudne negatiivne mõju bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemide kaitsele ning taastamisele.

Panus „Eesti 2035“ näitajasse: ressursitootlikkus.